

**Lietuvos Respublikos Prezidentei
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui
Lietuvos Respublikos Seimo frakcijoms
Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai
Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentui
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
Vilniaus miesto merui
Žiniasklaidai**

**TAUTOS FORUMO
PAREIŠKIMAS**

2019 m. balandžio 12 d.

Dėl Stanislovo Tomo surengtos provokacijos prieš valstybę

2019 m. balandžio 8 d. pilietis Stanislovas Tomas viešai sudaužė Nepriklausomos Lietuvos karininkui antinacistinio ir antisovietinio pagrindžio dalyviui Jonui Noreikai – Generolui Vėtrai skirtą atminimo lentą, pritvirtintą ant Vrublevskių bibliotekos sienos Vilniuje. Jis tai padarė sąmoningai, o vandalizmo aktą išplatino žiniasklaidoje ir socialiniuose tinkluose.

Iki šios provokacijos viešojoje erdvėje buvo nuolat eskaluojamos diskusijos dėl tariamo Generolo Vėtros dalyvavimo žydų masinėse naikinimo operacijose vokiečių okupacijos laikotarpiu. Jos tęsėsi netgi po to, kai Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (LGGTC) 2015 metais parengė pažymą, kad Generolas Vėtra nedalyvavo žydų masinėse naikinimo operacijose.

JAV gyvenantis Lietuvos pilietis Grantas Arthuras Gochinas apskundė Vilniaus apygardos teismui minėtą LGGTC išvadą, tačiau teismas, nuodugniai ištyręs visas aplinkybes, atmetė šio asmens skundą kaip nepagrįstą. Todėl S. Tomo viešai surengta vandalizmo akcija pirmiausia buvo nukreipta prieš teisinės valstybės institucijas, menkinant Vilniaus apygardos teismo sprendimą dėl Generolo Vėtros išteisinimo, taip pat ji siekė sukelti kuo didesnę pasipiktinimą ir sukiršinti visuomenę.

Į minėtą akciją Lietuvos politikai sureagavo nevienareikšmiškai: LR Seimo nariai Laurynas Kasčiūnas, Audronius Ažubalis ir Arūnas Gumuliauskas kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybės merą Remigijų Šimašių, ragindami jį atstatyti sudaužytą memorialinę lentą. Seimo narių nuomone, tokią barbarišką akciją paskatino Lietuvos Užsienio reikalų ministro Lino Linkevičiaus tiek Lietuvoje, tiek už jos ribų viešai reiškiamas nepasitenkinimas šia memorialine lenta.

Vilniaus meras R. Šimašius pareiškė apgailestavimą dėl vandališkų S. Tomo veiksmų ir paskubėjo pridurti, jog neplanuoja net svarstyti atminimo lentos atkūrimo, nes esą savivaldybė jos įrengimo nefinansavo ir nepalaikė, tuo akivaizdžiai rodydamas nepagarbą Vilniaus apygardos teismo sprendimui dėl Generolo Vėtros išteisinimo ir netiesiogiai pritardamas minėto vandalo veiksams. Vėliau visuomenei paviešinus, kad Vilniaus miesto savivaldybė 1998 m. vis dėlto skyrė 7741 litų šiai atminimo lentai pagaminti, meras nuomonę pakeitė ir paragino „nežongliuruoti šia tema“. Panašiai ir Vilniaus miesto tarybos narys Valdas Benkuskas viešai pasmerkė minėtą vandalizmo akciją, tačiau teigė, jog pirmiausia būtina išsiaiškinti, kas inicijavo atminimo lentą, ir kad jos atnaujinimo svarstymas dar yra per ankstyvas.

Tautos forumas pažymi, kad visuomenė yra klaidinama, kai sakoma, jog 2019 m. balandžio 8 d. S. Tomas, sudaužęs Generolo Vėtros atminimo lentą, siekė tik primesti savo požiūrį į šį Nepriklausomos Lietuvos karininką arba tik atkreipti dėmesį į savo vardu pavadintą visuomeninio rinkimų komiteto sąrašą, neva tai buvo vieno asmens nepasitenkinimo akcija. Privalome suvokti, jog S. Tomo surengtos provokacijos tikslas nėra trumpalaikis noras pasityčioti iš Lietuvos istorinės atminties. Jis stoja į vieną gretą su R. Vanagaite, M. Ivaškevičiumi ir kitais asmenimis, kurie nuosekliai dergia iškiliausius Lietuvos partizaninio judėjimo dalyvius, mūsų šalies istorines asmenybes. Todėl nekyla jokių abejonių, jog tai yra gerai apgalvota ir suplanuota provokacija, nukreipta prieš nepriklausomą Lietuvos valstybę Prezidento rinkimų išvakarėse. Jos tikslas – ne tik prikišamai parodyti, kad valstybė nėra nepajėgi rūpintis istorinių vertybių apsauga, o jos teismų sprendimai nėra gerbiami ir vykdomi. Šia vandalizmo akcija siekta sukiršinti visuomenę, išprovokuoti analogiškus neteisėtus vandalizmo veiksmus visoje šalyje – pavyzdžiui, paskatinti naikinti sovietmečio kultūros veikėjų (P. Cvirkos, S. Nėries ir kt.) skulptūras, kad panašių akcijų priedangoje provokatoriai pradėtų

daužyti antkapius žydų kapinėse arba išniekintų Antrojo pasaulinio karo metais žuvusių Rusijos kareivių kapus. Šie S. Tomo ir į jį panašių veikėjų tikslai yra ilgalaikiai. Jie siekia išklibinti Lietuvos visuomenę, pasėti žmonėms abejonių dėl Lietuvos valstybingumo, paniką ir neviltį, kurių seniai tikisi mūsų šalies priešai.

Nėra net menkiausios abejonės, jog S. Tomas ir į jį panašūs asmenys, garsiai skelbiantys kovą už teisingumą, veikia įkvėpti ir palaikomi Lietuvai priešišku politinių jėgų. Viešai žiniasklaidoje platindamas savo vandališkus veiksmus S. Tomas siekia kuo platesnio tarptautinio rezonanso ir Lietuvos valstybės tarptautinio diskreditavimo. Taigi jo surengta provokacija yra sudėtinė ilgalaikio hibridinio karo, nukreipto prieš Lietuvą ir Baltijos valstybes, dalis.

Atsižvelgdamas į kylančias grėsmes Lietuvos valstybingumui Prezidento ir Europos Pralamento rinkimų išvakarėse, Tautos forumas reikalauja:

1) kad Lietuvos politikai saugotų teisės viršenybės principą, gerbtų ir be išlygų vykdytų įsiteisėjusius Lietuvos teismų sprendimus;

2) kad Lietuvos teisėtvarkos institucijos, įskaitant Lietuvos valstybės saugumo departamentą, užtikrintų visuomenės rimtį ir nedelsiant imtųsi ryžtingų veiksmų, kad panašaus pobūdžio provokacijos ateityje nepasikartotų;

3) kad Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra pradėtų ikiteisminį tyrimą dėl Stanislovo Tomo nuskalstamos veikos pagal Lietuvos Respublikos Baudžiamojo kodekso 312 straipsnį (*suniokejimas paminklo, arba išniekinimas viešosios pagarbos vietos, vandališki veiksmai viešosios pagarbos vietoje arba dėl rasinių ar nacionalinių motyvų išniekinimas viešosios pagarbos vietos*);

4) kad Vilniaus meras R. Šimašius nedelsiant imtųsi atkurti antinacistinio ir antisovietinio pogrindžio dalyviui Jonui Noreikai – Generolui Vėtrai skirtą atminimo lentą ant Vrublevskių bibliotekos sienos Vilniuje.

Siekdamas sutelkti visuomenę Tautos forumas prašo pilietines organizacijas imtis iniciatyvos – atidaryti tam tikrą sąskaitą banke, kad piliečiai pagal išgales galėtų aukoti ir kaupti lėšas Generolo Vėtros atminimo lentai atkurti.

Rengiamų politinių provokacijų ir su jomis susijusių grėsmių akivaizdoje Tautos forumas ragina patriotines jėgas ir pilietinius judėjimus susitelkti, vengti viešo vaidijimosi ir susiskaldymo dėl pažiūrų skirtumų. Turime neleisti priešiškomis jėgoms provokacijomis ir šmeižtais klibinti viešąją tvarką, trikdyti vykstančius demokratinius rinkimus – visuomenei nereikia „gelbėtojų“, nes esame pajėgūs išsirinkti lietuvių tautai ir Lietuvos valstybei realiai, o ne deklaratyviai atstovaujantį Prezidentą ir Europos Parlamento narius.

Tautos forumas:

Vilniaus forumas

Panevėžio forumas

Šiaulių forumas

Alytaus forumas

Kauno forumas

Trakų forumas

Klaipėdos forumas

Kontaktams: *Arnas Simutis*, [el. paštas: info@piliectiai.lt](mailto:info@piliectiai.lt)